

מבחן מסכם בהלכה - כיתה ט - בהצלחה

שם: _____

מזוזה

1. מהן הפרשיות הכתובות במזוזה?
א. 'שמע', 'קדש לי כל בכור', 'והיה כי יביאך'.
ב. 'שמע', 'והיה אם שמוע'.
ג. 'קדש לי כל בכור', 'והיה כי יביאך'.
ד. 'שמע', 'והיה אם שמוע', 'ויאמר'.
2. איזו הלכה נלמדת מהמילה 'ובשעריך'?
א. רק ערים יהודיות חייבות במזוזה (שערים שלך).
ב. רק ערים בארץ ישראל חייבות במזוזה.
ג. רק ערים המוקפות חומה חייבות במזוזה.
ד. רק שערים חייבים במזוזה (ולא חדרים).
3. איזה מהחדרים פטור ממזוזה בגלל חוסר כבוד?
א. שירותים ואמבטיה.
ב. חדר שמחליפים בו בגדים.
ג. חדר שקטן מ-16 אמות רבועות.
ד. תשובות א ו-ב נכונות.
4. כיצד יש לעטוף מזוזה?
א. בכיסוי אחד שקוף ובכיסוי אחד אטום.
ב. בשני כיסויים אטומים.
ג. בחדר שמתלכשים בו - בשני כיסויים שאחד מהם - אטום, בשאר החדרים - בכיסוי אחד אטום.
ד. בחדר שמתלכשים בו - בשני כיסויים שאחד מהם - אטום, בשאר החדרים - בכיסוי אחד שקוף.
5. מי שיש לו רק מזוזה אחת, היכן יקבע אותה (עד ששיגי עוד מזוזות)?
א. בבית הכנסת (מקדש מעט).
ב. בבית המדרש (לומדים בו תורה).
ג. בביתו ("בביתך").
ד. בשער העיר / החצר ("בשעריך").
6. להלכה, האם יש לקבוע מזוזה בבית מדרש?
א. כן.
ב. לא.
7. האם יש לברך על קביעת מזוזה בפתח חנות?
א. כן.
ב. לא.
ג. לכתחילה לא, אך יש למברך על מי לסמוך.
ד. לכתחילה כן, אך לנמנע מלברך יש על מי לסמוך.
8. באיזה אופן יש לקבוע את המזוזה?
א. ניצבת, אנכית.
ב. בשכיבה, מאוזנת.
ג. באלכסון.
ד. למנהג הספרדים במאונך ולמנהג האשכנזים באלכסון.
9. כיצד ינהג אדם שנתקע בלי כל מזוזה בביתו?
א. יקרא ק"ש על המיטה בכוונה יתירה כדי לשמרו מן המזיקים.
ב. יישן בבית אחר.
ג. יעשה כל מאמץ אפשרי לישון בבית עם מזוזה, ובלית ברירה רשאי באופן זמני לישון בביתו.
ד. יסמוך על 'היתר מכירה' שמכר בפסח את ביתו לגוי ולא צריך לקבוע מזוזה.
10. האם השוכר בית צריך לקבוע מזוזה?
א. לא.
ב. רק אם שוכר ל-30 יום או יותר.
ג. בארץ אם שוכר ל-30 יום ובחו"ל אם שוכר ל-12 חודש.
ד. בארץ מחויב מיד ובחו"ל רק אם שוכר ל-30 יום או יותר.
11. מי צריך לקבוע מזוזות בחדרי מלון?
א. האורח מרגע בהיכנסו לחדר.
ב. כל אורח מחויב לחדרו, ובעל המלון פטור.

17. האם יש לברך שוב על קביעת המזווה אחר

בדיקתה?

- א. אם הוסרה לכמה שעות ודאי שיש לברך.
- ב. אם מחליף את מקום המזוזות יכול לברך.
- ג. בכל מקרה אין לברך.
- ד. תשובות א ו-ב נכונות.

18. כיצד יש לקבוע מזווה?

- א. במסמרים - אסור.
- ב. בסלוטייפ - מצווה מן המובחר.
- ג. בחציבה בעומק של לפחות טפח וחצי.
- ד. אף תשובה אינה נכונה.

19. באיזה אופן מותר לאדם שעובר דירה לקחת איתו

את המזוזות?

- א. אם הדייר הבא אינו שומר תורה ומצוות ומצהיר שאינו מעוניין בהן.
- ב. אם הדייר הבא הוא גוי.
- ג. אם כשנכנס לבית לא היו מזוזות והוא קנה אותן מכספו.
- ד. אם אלו מזוזות מהודרות.

20. היכן במשקוף צריך לקבוע את המזווה?

סמני תשובה שאין בה טעות.

- א. בצד ימין כשנכנסים, בטפח העליון של המשקוף.
- ב. בצד שמאל כשנכנסים, בטפח העליון של המשקוף.
- ג. לא משנה באיזה צד, העיקר בשליש העליון.
- ד. מתחילת השליש העליון אך לא בטפח העליון ביותר.

קדושת כהנים וכבודם

21. לאחר חטא העגל התייחדו הכהנים ושבט לוי

כתחליף לבכורים. מדוע?

- א. כי התברר שיש צורך במספר גדול יותר של עובדים במשכן והבכורים היו מעטים.
- ב. כי התברר שצריך להבדיל שבט נפרד לעיסוק בקודש, שלא יושפע לרעה מסביבתו.
- ג. כי הבכורים ויתרו על בכורתם תמורת נזיד עדשים.
- ד. כל התשובות נכונות.

ג. זו חובה של בעל המלון אך לא של האורחים.

ד. בעל המלון חייב תמיד, ואורח לאחר 30 יום.

12. מהו גודל החדר / בית החייבים במזווה?

- א. לפחות בשטח 16 אמות רבועות.
- ב. שמידותיו לפחות 4 אמות אורך על 4 אמות רוחב.
- ג. הרמב"ם סובר - ב, והרא"ש סובר - א.
- ד. הרמב"ם סובר - א, והרא"ש סובר - ב.

13. להלכה, האם יש לקבוע מזווה בחדר שמידותיו 3

אמות על 12 אמות?

- א. כן.
- ב. לא.
- ג. כן בלי ברכה.
- ד. רק מברכים אך לא קובעים מזווה.

14. איזה מבין הפתחים הבאים חייב במזווה? (טפח =

48 ס"מ).

- א. פתח בגובה 70 ס"מ.
- ב. פתח ברוחב 70 ס"מ.
- ג. פתח היורד למרתף באורך 70 ס"מ.
- ד. פתח היורד למרתף ברוחב 70 ס"מ.

15. מיכל הזמינה את אבישג לחנוכת הבית וכבדה אותה

בקביעת מזווה בסלון, אח"כ קבעה מיכל מזווה

בחדר השינה. מה תברך כל אחת מהן?

- א. מיכל תברך "לקבוע מזווה" ואבישג תברך "על קביעת מזווה".
- ב. מיכל תברך "על קביעת מזווה" ואבישג תברך "לקבוע מזווה".
- ג. אבישג תברך "לקבוע מזווה" ומיכל פטורה כי כבר ברכו בבית.
- ד. אבישג לא תברך כי היא אורחת ומיכל תברך "לקבוע מזווה".

16. באיזו תדירות יש לבדוק מזוזות?

- א. מזוזות בבית פרטי - כל שלוש שנים וחצי, ובמוסד ציבורי - כל 25 שנה.
- ב. פרטיות - כל שנה, ציבוריות - כל 7 שנים.
- ג. פרטיות - כל 7 שנים, ציבוריות - פעם ביובל.
- ד. בכל פעם שעוברים דירה או מרחיבים את הבית.

22. מהם שני התפקידים העיקריים של הכהנים? (סמני

2 תשובות)

א. נבואה.

ב. חינוך והנחלת חכמת התורה.

ג. חסד והשכנת שלום.

ד. מנהיגות ומלוכה.

23. כיצד צריך לנהוג כהן שישנוא מישהו מהציבור או

שמשהו שונא אותו?

א. יאמר 3 פעמים "מחול לי" ויוכל לשאת כפיו למרות השנאה.

ב. יאמר 3 פעמים "מחול לך" ויוכל לשאת כפיו למרות השנאה.

ג. א או ב (תלוי אם הוא שונא או שנוא).

ד. יתפייס או יצא מבית הכנסת בזמן ברכת כהנים.

24. האם כהן גנב נושא את כפיו?

א. כן.

ב. לא.

ג. רק העובר על איסורי דרבנן.

ד. רק העובר על איסורי דאורייתא.

25. האם כהן שהרג נפש (בשוגג או במזיד) וחזר

בתשובה אמיתית יכול לחזור ולשאת את כפיו?

א. לדעת השו"ע לעולם לא יוכל לשאת כפיו.

ב. לדעת הפרי-חדש והאליה-רבה תועיל חזרה בתשובה רק להורג בשוגג.

ג. לדעת הרמ"א גם רוצח במזיד שחזר בתשובה יוכל לשאת כפיו.

ד. כל התשובות נכונות.

26. האם כהן שנקלע למצב שהרג נפש באופן שהיה

אנוס (לדוג': נהג לאט ואדם שהסתתר קפץ לכביש

ונדרס) רשאי לשאת כפיו לאחר שחזר בתשובה?

א. כן.

ב. לא.

ג. אותה תשובה כמו בשאלה הקודמת.

ד. אף תשובה אינה נכונה.

27. האם כהן שמאמין בעבודה זרה רשאי לשאת כפיו?

א. כן.

ב. לא.

ג. אם מאמין בנצרות - לא, אך אם מאמין בבודהא -

כן.

ד. אף תשובה אינה נכונה.

28. האם כהן המחלל שבת בקביעות (=מומר לחילול

שבת) רשאי לשאת כפיו?

א. יש אוסרים, והרב משה פינשטיין מתיר.

ב. אם מחלל שבת כאידיאולוגיה ולא רק מטעמי נוחות - לדעת כולם אסור.

ג. בארץ ישראל רשאי, ובחו"ל לא רשאי.

ד. תשובות א ו-ב נכונות.

29. האם כהן שהתחתן עם אשה שאסורה לו רשאי

לשאת את כפיו?

א. כן.

ב. לא.

ג. רק אם בשעה שנישאו לא ידע שאסורה לו - רשאי לשאת כפיו.

ד. לכהן הדיוט מותר ולכהן גדול אסור.

30. האם מותר לכהן להתחתן עם אלמנה?

א. כן.

ב. לא.

ג. רק אם בשעה שנישאו לא ידע שאסורה לו - רשאי לשאת כפיו.

ד. לכהן הדיוט מותר ולכהן גדול אסור.

31. האם כהן שנשואו במזיד למתים (שאינם קרוביו או

מת מצווה) רשאי לשאת את כפיו?

א. כן.

ב. לא.

ג. לכהן הדיוט מותר ולכהן גדול אסור.

ד. אף תשובה אינה נכונה.

32. במה מתבטאת המצווה לכבד כהן?

א. לא להשתמש בו.

ב. להקדימו בברכות ובסעודה.

ג. להקדימו בדברי תורה.

ד. כל התשובות נכונות.

33. תלמיד חכם ללא כל ייחוס (לדוג': ממזר)

ועם-הארץ שהוא כהן ממשפחה כהנים מיוחסת. את מי יש להקדים ולכבד?

א. את התלמיד חכם.

ב. את הכהן המיוחס.

ג. את שניהם בשווה.

ד. אף תשובה אינה נכונה.

34. ישראל וכהן ששניהם תלמידי חכמים, אך ה-ישראל

הוא תלמיד חכם גדול יותר. את מי יש להקדים ולכבד?

א. מעיקר הדין קודם ה-ישראל שהוא תלמיד חכם גדול יותר.

ב. ממידת חסידות שה-ישראל יותר לכהן על הכיבוד.

ג. תשובת א ו-ב נכונות.

ד. אף תשובה אינה נכונה.

35. באיזה מהמקרים בטל החיוב לכבד כהן?

א. כהן זקן שלא יכול לעמוד ולכן לא מברך ברכת כהנים.

ב. כהן זקן שלא יכול להרים את ידיו ולכן לא מברך ברכת כהנים.

ג. כהן שבתו מקיימת יחסי אישות עם גוי.

ד. תשובות א ו-ב נכונות.

36. האם מותר להשתמש בכהן?

א. כן.

ב. לא.

ג. רק אם יש לכהן הנאה מהסיוע שהוא מגיש.

ד. רק אם הוא מתחת גיל 60.

37. למה דימו את המשתמש בכהן באופן שאסור?

א. לאוכל חמץ בפסח (לא קטניות).

ב. למועל בקדשים (משתמש בכלי המקדש לשימוש חול).

ג. לע"ז, ג"ע וש"ד.

ד. כל התשובות נכונות.

38. האם מותר לכהן ללמוד רפואה או לעבוד בבית

חולים?

א. רוב הפוסקים אוסרים לכהן לעבוד בבית, וכל שכן

שלא ללמוד רפואה.

ב. יש מי שמתירים לעבוד בבית אך לא ללמוד רפואה.

ג. יש מי שהתיר לכהן שמאד מאד רוצה - ללמוד רפואה וגם לעבוד בבית.

ד. כל התשובות נכונות וראוי להתייעץ עם רב באופן אישי.

39. כיצד מברכים הורים את ילדיהם בפסוקים: "יברכך

וכו'..." - הרי רק לכהנים מותר לברך ברכת כהנים?

א. יש אומרים שהאיסור הוא רק בנשיאת כפיים (ולכן מניחים רק יד אחת על ראש הילד).

ב. יש אומרים שהאיסור הוא רק אם מתכוונים לקיים ברכת כהנים (לדוג': שלא בזמן התפילה - אין איסור).

ג. תשובות א ו-ב נכונות.

ד. אף תשובה אינה נכונה.

טבילת כלים

40. איזה כלי פטור מטבילה?

א. כלי שייצר גוי ונקנה בחנות של גוי.

ב. כלי שייצר גוי ונקנה בחנות של יהודי.

ג. כלי שייצר יהודי ונקנה בחנות של גוי.

ד. כלי שייצר יהודי ונקנה בחנות של יהודי.

41. מה ההבדל בין מקווה לאדם לבין מקווה לכלים?

א. לאדם צריך 40 סאה (445 ליטר) ולכלים עומק י' טפחים.

ב. לאדם צריך עומק 4 אמות ולכלים אמה X אמה X אמה.

ג. אין הבדל.

ד. אף תשובה אינה נכונה.

42. לאחר שהוטבל כלי התגלתה עליו מדבקה. מה יש לעשות?

א. להטבילו פעמיים נוספות (סה"כ 3 פעמים).

ב. למכור את המדבקה לגוי.

ג. להסיר את המדבקה להטביל הכלי בשנית.

ד. אין צורך בפעולה נוספת ומותר להשתמש בכלי.

43. האם מותר לברך את ברכת הטבילה (על טבילת

כלים) בחדר שבו המקווה?

א. ודאי, צריך לברך סמוך לטבילה.

ב. אם יש בחדר המקווה מקלחת - אסור לברך שם;

ואם אין שם מקלחת - זו מחלוקת בפוסקים.

ג. אם עומד אדם עירום במקווה אסור לברך מולו.

ד. תשובות ב ו-ג נכונות.

44. איזה כלי נוהגים להטביל בלא ברכה?
א. כלי עבודה (מברג, איזמל...)
ב. כלי פלסטיק.
ג. כלי זכוכית.
ד. כל התשובות נכונות.

45. איזה כלי כלל לא נוהגים לטבול?
א. כלים חד פעמיים מפלסטיק.
ב. כלים חד פעמיים.
ג. כלי זכוכית.
ד. כלים ממתכת.

46. באיזה מהמקרים הבאים נאסר המאכל?
א. מאכל רותח שהונח בכלי שלא נטבל.
ב. מאכל צונן או רותח שהונח בכלי שלא נטבל.
ג. מאכל שבושל בכלי שלא נטבל.
ד. אף תשובה אינה נכונה.

47. האם מותר לאכול במסעדה (כשרה כמובן) שהכלים שבה לא הוטבלו?
א. כן.
ב. לא.
ג. רק מאכלים צוננים.
ד. רק מאכלים לא חריפים.

48. האם מותר לאכול מאכל (כשר כמובן) בכלים של מארח שלא הטבילם?
א. לדעת רוב הפוסקים אסור, והרוצה להקל יש לו על מי לסמוך.
ב. כן, כי האחריות להטבילם היא רק על המארח.
ג. לא.
ד. אצל בן משפחה כן, אצל חברים לא.

49. האם צריך להטביל כלי מטבח חשמליים?
א. כן. ולחלופין אפשר לתת לבעל מקצוע יהודי שיפרק וירכיב מחדש.
ב. לא. רק סכו"ם, צלחות וכו' חייבים בטבילה.
ג. יש פוסקים הפוטרים כלים חשמליים מטבילה כי הם מחוברים לחשמל.
ד. תשובות א ו-ג נכונות.